

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.295/2014/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Csáky Zsolt ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (tartózkodási helye: ...) felperesnek - a Dr. Görömbei Zoltán (címe) ügyvéd által képviselt Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.261/2014/3. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére 20 000 (Húszezer) forint összegű másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 80 000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 2013. május 13. és 2013. május 22. napja között az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodott.

A felperes a fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárásról szóló 13/1996. (XII.23.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szerinti 1 000 000 Ft összegű kárigényt jelentett be az alperes részére azzal, hogy fogvatartása során poloskacsípéseket szenvedett, amely következtében fizikai és pszichés egészségkárosodása keletkezett.

Az alperes a 2013. július 17. napján kelt 119/2013. számú, a felperes részére 2013. július 30. napján kézbesített határozatával a kártérítés megfizetése iránti igényt elutasította.

A felperes az eredetileg a Nyíregyházi Járásbíróságnál 2013. október 2. napján előterjesztett keresetlevelében a fenti tényállás alapján kérte kötelezni az alperest kártérítés címén 1 000 000 Ft tőke, a tőke után 2013. május 23. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatok és a perköltség megfizetésére.

Az alperes elsődlegesen elkészettségre hivatkozva kérte a kereset elutasítását és a felperesnek perköltségében marasztalását.

Az elsőfokú bíróság a 3. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 50 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 60 000 Ft kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a Rendelet 8. §-ának (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a fogvatartott a kártérítési határozat ellen az átvételtől számított 30 napon belül keresettel fordulhat a BV szerv székhelye szerint illetékes bírósághoz. A határidő elévülési jellegű anyagi jogi határidő, amely akkor minősül megtartottnak, ha a keresetlevél a határidő kezdő napjától számított harmincadik napon a bírósághoz ténylegesen beérkezik. Mivel a kártérítési határozatot a felperes 2013. július 30. napján vette át, ezért a 2013. október 2. napján érkezett keresetlevél már elkésztett. Tekintettel a keresetindítási határidő elmulasztására, a kereset elutasításának volt helye.

Az első fokú ítélet a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-a szerint megállapított összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére; továbbá úgy rendelkezett, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára kötelezését kérte. Álláspontja szerint a Rendelet jogvesztést, elévülést nem állapít meg a határidő elteltét követően, így a kárigényre alapított keresetindításra az általános elévülési határidőn belül van lehetőség; ezt az értelmezést támasztja alá a Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság BH 1988.448 számú eseti döntése is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helyes indokai alapján helybenhagyását, a felperesnek másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

Az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a releváns bizonyítási eljárás lefolytatását követően a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, amiből az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló következtetésre jutott. Az ítélőtábla az első fokú ítélet indokaival is maradéktalanul egyetértett.

A büntetés-végrehajtási szerv és a fogvatartott közötti speciális jogviszonyt rendező, a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. számú törvényerejű rendelet 35. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján a szabadságvesztés végrehajtása során az elítéltet ért kárért a Polgári Törvénykönyv szerint a bv. szervezet felelős. Az elítélt kártérítési igényét annál a bv. szervnél terjesztheti elő, ahol a kár bekövetkezett. A

kártérítési igényt határozattal kell elbírálni, amely ellen az elítélt a közléstől számított 30 napon belül a határozatot hozó bv. szerv székhelye szerint illetékes bírósághoz keresettel fordulhat. A kártérítési eljárás részletes szabályait tartalmazó Rendelet 1. §-ának (2) bekezdése alapján a fogvatartott személy szabadulása előtt csak az adott eljárási rend keretében érvényesítheti kártérítési igényét, és közvetlenül a bírósághoz nem fordulhat. A Rendelet 8. §-ának (2) bekezdése alapján pedig az adott kártérítési eljárás során hozott határozattal szemben a fogvatartott és a meghatalmazott az átvételtől számított 30 napon belül keresettel fordulhat a bv. szerv székhelye szerint illetékes bírósághoz.

A büntetés-végrehajtási intézet által lefolytatott kártérítési eljárás a perindítást megelőző kötelező előzetes eljárásnak minősül, és a fogvatartott csak az adott kártérítési eljárás során hozott határozattal szemben fordulhat a bírósághoz.

A felperes a keresetét az alperes által elutasított kártérítési igénnyel azonos tartalommal terjesztette elő, tekintettel arra, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodása alatt poloskacsipések következtében előállt fizikai és pszichés egészségkárosodásra alapította a követelést, ezért a kereset érdemben elbírálható volt. Az előzetes kártérítési igénytől eltérést ugyanis az ismertetett jogszabályi rendelkezések tiltják, tehát a jelen perben a büntetés-végrehajtási intézetnél előterjesztett igényhez képest a kereset sem személyi, sem tárgyi értelemben nem változtatható meg; ellenkező esetben ugyanis a kötelező előzetes eljárás hiányában a Pp. 130.§-a (1) bekezdésének f) pontja alapján a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának, a perindítás hatályának a beállta után a Pp. 157.§-ának a) pontja szerint a per megszüntetésének van helye.

Helyesen foglalt állást úgy az elsőfokú bíróság, hogy a keresetindításra megszabott harminc napos határidő a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló 4/2003. PJE. alapján elévülési jellegű anyagi jogi határidőként minősíthető. A bíróság a határidő elmulasztását csak az ellenérdekű fél erre vonatkozó elévülési kifogása esetén vizsgálhatja; az alperes viszont a perben az elkésztésre hivatkozással előterjesztette az elévülési kifogást. A Pp.-nek az eljárási határidőkre vonatkozó szabályai, így a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adott beadványokra vonatkozó Pp. 105. §-ának (4) bekezdése szerinti rendelkezés a keresetindítási határidőre nem alkalmazhatók. A határidő akkor minősül megtartottnak, ha a keresetlevél a határidő kezdő napjától számított harmincadik napon a bírósághoz ténylegesen beérkezik. A határidő elmulasztása miatt pedig igazolási kérelemnek nincs helye.

Mivel a határidő egyben elévülési jellegű, ezért a határidő elmulasztásának a következményeit nem a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása vagy a per megszüntetése körében, hanem az ügy érdemében hozott ítéletben kell levonni.

A 2014. március 14. napjáig hatályos Ptk. (a továbbiakban: Ptk.) 327.§-ának (1) bekezdése szerint az elévülés megszakadását eredményező írásbeli felszólításra, korábbi keresetindításra, tartozás-elismerésre, a követelés módosítására nincs perbeli adat, és erre a felperes sem hivatkozott; míg a Ptk. 326.§-ának (2) bekezdése szerinti, az elévülés nyugvását okozó azon körülményre, hogy a felperes menthető okból ne lett volna abban a

helyzetben, hogy követelését érvényesítse, a felperes ugyancsak nem hivatkozott, utóbbit ki is zárja, hogy a per iratai alapján 2013. augusztus 7-én a keresetindításra ügyvédi meghatalmazást, majd 2013. augusztus 29-én a költségmentességi kérelméhez szükséges nyilatkozatokat aláírta. Az elévülés megszakadása és nyugvása hiányában a perbe vitt követelés 2013. augusztus 30. napján már elévült.

A felperes által a fellebbezésében hivatkozott, ezzel ellentétes jogi álláspontot kifejtő eseti döntés pedig a jelenlegitől eltérő jogi szabályozási környezetben keletkezett, amikor az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 35. §-ának (2) bekezdése még nem tartalmazott a keresetindításra határidőt, így annak értelmezése idejétmúlt. A keresetindítási határidő eltelt, ebből következően érdemben helyes volt a keresetet elévülés miatt elutasító első fokú ítéleti rendelkezés.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, és annak a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerinti helyes indokainál fogva, helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban is teljesen peresztes lett, ezért az ítéltábla őt kötelezte a jogi képviselővel eljáró alperes költségének megtérítésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján, de a 3. §-ának (6) bekezdése szerint a kifejtett tevékenységhez igazodó mérsékelt összegben állapította meg. A le nem rótt 80 000 Ft összegű fellebbezési eljárási illetéket a peresztes felperes személyes költségmentessége okán a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217.§-ának (1) bekezdésén alapult.

Debrecen, 2014. október 3.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bírő,
Dr. Bakó Pál s.k. bírő

A kiadmány hitelűl:

tisztviselő